

de SAAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

GEREFORMEERDE GEMEENTE
SCHERPENISSE

04 Het beproeven
van de tijdgeest

08 Uit toewijding
aan God

09 Allemaal noodgevallen?

Een nieuw hart

ds. W. Harinck, Utrecht

Ouders leren hun kinderen bidden om een nieuw hartje.
Dat is een hart dat de Heere dient en vreest.

► ... en maakt u een nieuw hart.

Ezechiël 18:31

Het is niet alleen belangrijk om te zeggen dat zo'n nieuw hart noodzakelijk is, maar ook dat de Heere een nieuw hart wil geven. Maar wat is een nieuw hart? En wat is de betekenis van de woorden '... en maakt u een nieuw hart'?

De profeet Ezechiël heeft onder de ballingen in Babel niet bepaald een gewillig gehoor. Het volk in ballingschap stelt kritische vragen. Ze beklagen zichzelf omdat ze erfelijk belast zijn met de gevolgen van de zonden van het voorgeslacht. Door de profeet wordt echter met klem betuigd dat ze het helemaal mis hebben. Hoe komen

ze er toch bij om het spreekwoord te gebruiken: 'De vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en de tanden der kinderen zijn stomp geworden' (vers 2)? Het is juist andersom: 'De ziel die zondigt, die zal sterven' (vers 20). De ballingen legden alle verantwoordelijkheid bij de zonden van de vaders en de persoonlijke verantwoordelijkheid werd vergeten. Men zag zichzelf als beklagenswaardig slachtoffer. Schuldbesef en persoonlijk berouw ontbrak. In de naam des Heeren wijst Ezechiël hen een betere weg: 'Keert weder en bekeert u' (vers 30). Hierop volgt indringend de oproep: 'Werpt van u weg al uw overtredingen waardoor gij overtreden hebt, en maakt u een nieuw hart en een nieuwe geest; want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls?' Het gaat om twee dingen: het afwerpen van de zonde en het maken van een nieuw hart.

Bevel

De Heere beveelt om hun overtredingen weg te werpen en een nieuw hart te maken. Hier klinkt de plicht zich tot God te bekeren. De Heere gaat geen millimeter mee in het verontschuldigungsdenken van de ballingen. Wij moeten ons bekeren. Wij moeten ons hart en onze wegen veranderen. Wij moeten berouw hebben over het bedreven kwaad. De Heere roept zelfs op om alles ver weg te werpen wat zonde is en overtreding van Zijn heilige geboden. Ja, de Heere beveelt zelfs een nieuw hart te maken. De Heere spreekt ons in Zijn Woord niet vrijblijvend aan. We worden verantwoordelijk gemaakt. Heel duidelijk zegt God in Zijn Woord wat er gedaan moet worden. Uw, jouw geweten kan en mag daar niet onderuit: maak je hart nieuw!

Uit dit spreken van de Heere is duidelijk dat er wat met ons hart moet gebeuren. Er is vernieuwing nodig. Het kan en mag niet bij het oude blijven. Op het spreken van de Heere over dit nieuwe hart volgen

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE SCHERPENISSE

In 1861 ontstaat er in Scherpenisse een Ledeboeriaanse gemeente, die bijeenkomt in de grote landbouwschuur van C.M. Kleppe aan de Achterweg. Zo'n tien jaar later verhuist men naar twee tot kerk verbouwde woningen aan de Stoofstraat, thans Schoolstraat. In 1928 wordt het aan-

grenzende pakhuis bij de kerk getrokken en krijgt het geheel een nieuwe voorgevel. Als het eiland Tholen in 1944 door de Duitsers onder water wordt gezet, vertrekt een aanzienlijk deel van de (doop)leden voor ongeveer een jaar naar Halsteren en Bergen op Zoom. In Halsteren worden de kerkdiensten in een pakhuis gehouden. In 1983 valt het besluit om naast het bestaande kerkgebouw een nieuwe kerk met 441 zitplaatsen te bouwen. Op 12 december 1984 neemt ds. J. Beens de nieuwe kerk in gebruik met een preek over Haggai 2:7-8. Het oude kerkgebouw wordt hierna verbouwd tot consistorie en vergaderzaal. In 2008 wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 679. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Gods trouwe zorg'. Het aantal belijdende leden bedraagt 420, het aantal doopleden 329.

de ernstige woorden: 'want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls?' Wanneer alles bij het oude blijft, wacht ons dood en ondergang. Zie de noodzaak van het nieuwe hart. God roept ertoe op, Hij heeft geen welgevallen in ons verderf. Hij stelt ons het leven voor in de weg van hartelijke bekering tot de Heere (vers 32).

Wij moeten ons bekeren. Wij moeten ons hart en onze wegen veranderen.

Gevoelig hart

Een nieuw hart is een gevoelig hart. Het gaat anders luisteren naar het spreken van de Heere in Zijn Woord. Dan horen we het spreken van God met diepe verslagenheid in ons binnenste. Het vonnis van de wet vervult met vrees en beven. De indrukken van de grote goedheid van de Heere en ons bedreven kwaad verbreekt het hart. Hoe bitter wordt juist dan de zonde.

Een nieuw hart is een vlezen hart. Het vlees van ons lichaam is gevoelig. Als er in geknepen of gestoken wordt dan voelen we de pijn. Zo voelt een nieuw hart pijn en smart vanwege de zonde.

Een nieuw hart is ook een vrezend hart onder de indrukken van de majesteit en de heiligheid van God. Toen Job Gods majesteit in het oog kreeg, werd zijn hart met vrees vervuld: 'Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb

berouw, in stof en as' (Job 42:5,6). Een nieuw hart is een biddend hart. Het zoekt de Heere met verlangen. Een nieuw hart is een gehoorzaam hart. Het vraagt: 'Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?' Een nieuw hart is een gelovig hart dat naar Christus hongert en dorst als de Parel van grote waarde, als de Weg, de Waarheid en het Leven. Een nieuw hart is een geheiligd hart. Het begeert de Heere te dienen en te vrezen. Het nieuwe hart is een buigzaam hart. Het vernedert zich voor God, valt Hem te voet en belijdt dat de Heere recht is in al Zijn weg en werk. Een nieuw hart is als een huis waarin Jezus een graag geziene gast is. Hebt u, heb jij zo'n hart?

(On)mogelijk

Wanneer we ons eigen hart een beetje hebben leren kennen, dan belijden we de onmogelijkheid van het maken van een nieuw hart. Wat wordt onbekeerlijkheid tot schuld. Hoe ellendig gaan we ons weten onder het overtuigende en hartdoorzoekende werk van Gods Geest. Dat je hart zo onwillig en onverbeterlijk is. Dat er niets nieuws van te maken is. Integendeel, dat wij de schuld alleen maar meerder kunnen maken. En toch zegt de Heere dat wij schuldig zijn ons hart nieuw te maken, niet dat wij dit uit onszelf kunnen doen, maar bidden moeten dat wij het door de genade van Degene Die het beveelt, mogen doen (zie kanttekening 68). Dan drijft de onmogelijkheid ons uit tot de troon van Gods genade: 'Schep mij een rein hart, o God, en vernieuw in het binnenste van mij een vasten geest' (Ps. 51:12). En wat onmogelijk is bij de mensen, is mogelijk bij God. Dan geeft de Heere wat Hij beveelt. In de verdiensten van Christus brengt God Zijn genade nabij. Door Zijn dierbaar bloed maakt God het oude hart nieuw. Wat een wonder dat God om Christus' wil belooft te geven wat wij niet hebben: 'Ik zal u een nieuw hart geven' (Ezech. 36:26). ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

V

(ZICH) VERLATEN (OP) - ZICH TOEVERTROUWEN AAN

In het bijzonder zijn degenen over wie het hier gaat, dus zij die zich aan God toevertrouwen en hun weg op Hem wentelen, 'armen' in geestelijke zin. Zij hebben niets in de wereld om hun vertrouwen op te stellen en kunnen niets anders dan van ogenblik tot ogenblik afhankelijk zijn van Gods goedertierenheid en milddadigheid. Deze zaken hebben we al eerder aan de orde gesteld toen we spraken over de 'armoede van geest'; daarom gaan we die nu niet herhalen.

We gaan nu verder door te wijzen op de geloofsactiviteit die hier vereist wordt, namelijk dat men zich toevertrouwt aan de Heere of zijn weg op Hem wentelt. Daarover willen we zo veel mogelijk op een geestelijke en bevindelijke wijze spreken. We zullen dan eerst zien wat dit vooronderstelt. Dat zijn een aantal zaken.

Alles toevertrouwen

Elke christen, elke ware gelovige, heeft wel iets - een bepaalde zaak of weg die hij gaan moet - wat hij op God moet wentelen. Het hele leven, dus alles wat de ware gelovigen doen, wordt in Gods Woord met een 'weg' uitgedrukt. En de praktijk daarvan wordt een '(levens) wandel' genoemd. Daarom wordt er in Psalm 1:6 gezegd dat God de weg van de rechtvaardigen kent. En Genesis 5:24 spreekt over Henoeh; die 'wandelde' met God en hij was niet meer, want God nam deze trouwe en godzalige man weg om bij Hem te zijn. Daardoor heeft hij de dood niet gezien (zie Hebr. 11:5). ▶

► Wellicht vraagt u nu wat een gelovige allemaal aan God moet toevertrouwen en op Hem moet wentelen. Mijn antwoord is dat dit heel veel omvat, maar we kunnen het toch met één woord samenvatten: de gelovige moet alles op de Heere wentelen, al zijn omstandigheden, alles wat hem bezighoudt en al zijn moeiten. Want de apostel vermaant om in geen enkel ding bekommerd te zijn, maar al zijn begeerten aan God bekend te maken; niet alleen met gebeden, maar ook met dankzegging (zie Fil. 4:6).

Hierbij moeten we wel op drie bijzondere dingen wijzen:

- a. Deze armen en nooddruftigen hebben een kostbaar pand. De inlossing daarvan is kostbaar en kan niet tot stand worden gebracht door vergankelijke dingen, zilver of goud (zie 1 Petr. 1:18). Dit pand moeten zij op God wentelen. Daarom spreekt Paulus erover dat zijn pand bij God is weggelegd (zie 2 Tim. 1:12). En als men dit op God wentelt, sluit dat ook in dat men al de middelen die nodig zijn voor geloof, bekering en heiliging van de ziel aan God toevertrouwt. Men weet immers dat de 'wasdom' alleen van de Heere afhangt (zie 1 Kor. 3:6 en 7). Hoe lieflijk is Christus elke ware christen hierin voorgegaan, toen Hij zei: 'Vader, Ik beveel U Mijn geest'.
- b. God stelt iedere gelovige op een bepaalde plaats en geeft ieder een bepaalde taak, waarmee zij Hem moeten verheerlijken, in overeenstemming met de situatie waarin zij geplaatst worden. Hun levenswandel en hun levensweg moeten in alles zijn als een schijnend licht, dat voortgaat tot de volle dag toe (zie Spr. 4:18), zonder dat zij daarin vertragen. Dit is een zware opdracht, een moeilijke weg om te gaan. Als zij daarin vorderingen willen maken, moeten zij zich voortdurend op God wentelen om Zijn genade te ontvangen (zie Fil. 2:13).

► wordt vervolgd

1. **Strijd om de Bijbelse waarheid**
2. De mens is van zijn plaats
3. Geld is gevaarlijk
4. Man/vrouw markeert ons bestaan
5. Gods zorg in de gemeente

Strijd om de Bijbelse waarheid

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

'Zie, Ik kom haastelijk; zalig is hij die de woorden der profetie dezes boeks bewaart' (Openb. 22:7). Dat zegt Christus. Hij wijst aan wat voor ons belangrijk is. Een christen heeft volharding nodig. Hoe belangrijk is het bewaren van het Woord. De zaligheid is eraan verbonden.

Bewaren kan spannend zijn. Denk aan Simson. God had beloofd hem kracht te geven. Als teken daarvan mocht hij zijn haar niet knippen. Delila wilde graag Simsons geheim weten. Zolang hij het bewaarde, ging het goed. Zodra hij het opgaf, was hij verloren. Wij in 2024 zouden onze schouders ophalen: wat zegt nu de lengte van het haar? Maar de vraag is: zijn we gehoorzaam aan het Woord? Zouden wij het beter doen dan hij?

Betrouwbaarheid van God

Deze artikelenserie gaat over het beproeven van de tijdgeest. We behandelen vijf thema's waarin het christelijk geloof onder spanning staat. Daarvoor kiezen we steeds een Bijbelse en bezinnende benadering. Het eerste thema is de strijd om de Bijbelse waarheid. Deze dingen raken ons persoonlijk. Als de Bijbel niet betrouwbaar is, hoe kunnen we dan God kennen?

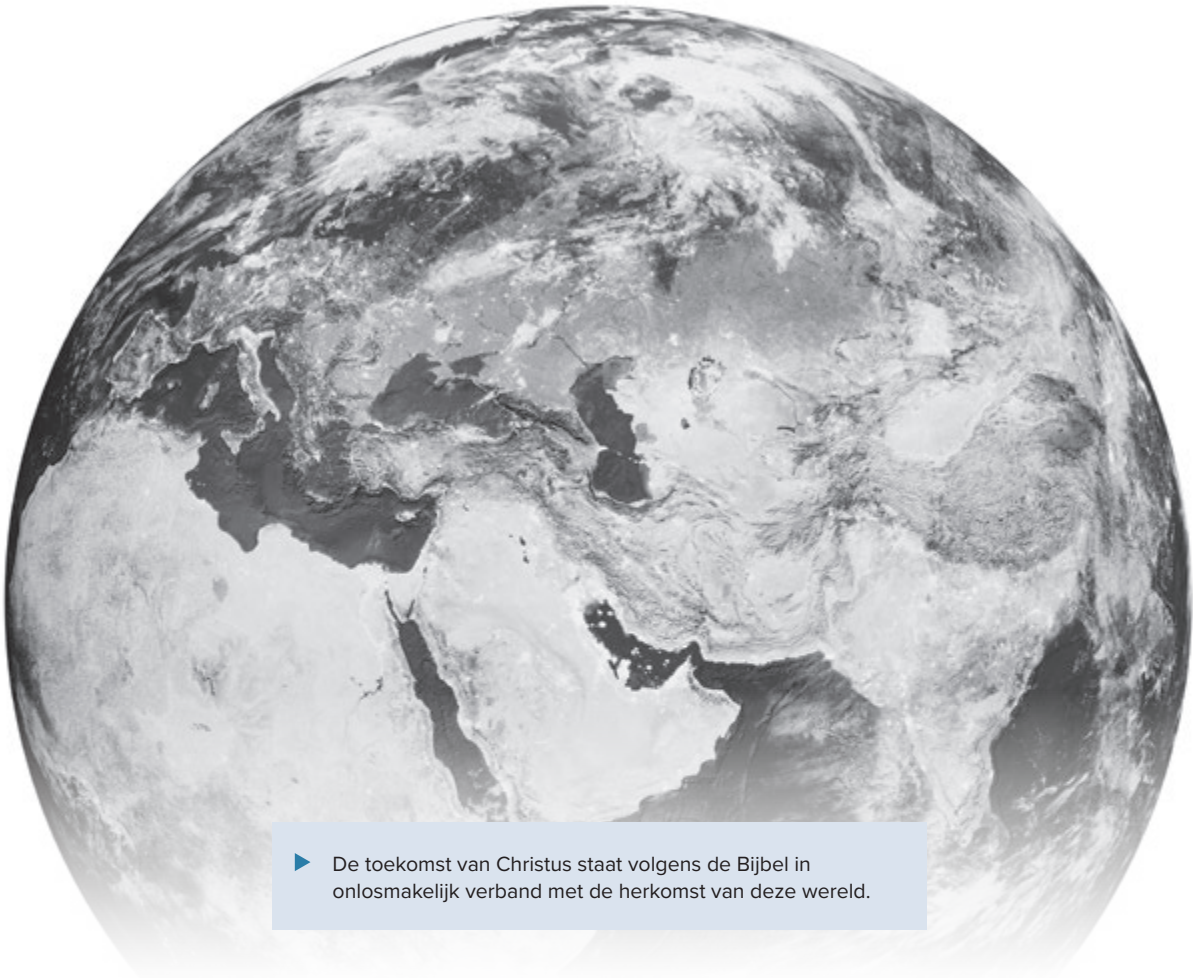
Hoe verloopt de strijd tegen de Bijbelse waarheid? Soms komt dit naar voren in kritiek op de inhoud van de Bijbel. Komt de tekst overeen

met ontdekkingen in de wetenschap? Uiteindelijk gaat het in de kritiek om de betrouwbaarheid van God. Doet Hij wat Hij zegt?

Petrus geeft van dit soort vragen een voorbeeld: 'Waar is de belofte Zijner toekomst?' (2 Petr. 3:4a). De wederkomst blijft maar uit, zo redeneert men. Dan is die belofte dus niet betrouwbaar. Petrus wijst in dit verband op schepping en zondvloed (2 Petr. 3:5, 6). De toekomst van Christus staat volgens de Bijbel in onlosmakelijk verband met de herkomst van deze wereld. Het gaat dus om getrouwe uitleg van de Bijbel. En dat betreft de openbaring van Wie God is. De eigenschappen van de HEERE zijn in het geding: Zijn almacht en Zijn trouw. Over een menselijke tekst kun je van mening verschillen, maar wie Gods Woord zijn vastheid ontnemt, kwetst Hemzelf.

Eerbied voor de Bijbel

Wie zijn de mensen die zulke kritische vragen stellen? Petrus noemt ze 'spotters' (2 Petr. 3:3) Dit kunnen respectabele mensen zijn, mogelijk

► De toekomst van Christus staat volgens de Bijbel in onlosmakelijk verband met de herkomst van deze wereld.

reformatorische christenen. Kenmerkend is dat ze woorden van God niet serieus nemen. Petrus gebruikt daarbij het woord 'willens' (2 Petr. 3:5). Men weet het wel, maar maakt bewust een andere keus.

In de wereld van de wetenschap volgt men knappe manieren van denken. Die methodes kunnen goed zijn en christenen bekoren. Het wordt problematisch als de wetenschap meer gewicht krijgt dan wat de Bijbel zegt. Dit blijkt vaak in een vrijere opvatting over de Bijbel en in de manier waarop die moet worden uitgelegd en gehoorzaamd. Dan is het Schriftgezag in het geding. Zie voor meer informatie: www.cgo.nu/studiesecretariaat-schriftgezag Maar hoe is het met ons persoonlijk? Willen wij de Bijbel ernstig nemen? Buigen wij werkelijk voor de God van het Woord? 'Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt' (Ps. 130:3, 4). Heeft het Woord door genade in ons leven al zijn diepe betekenis gekregen? In Zijn herscheppende werk vervult de Heilige Geest met eerbied voor Gods heilige

majesteit. Hebben we zo als arme zondaren onze schuld en verlorenheid voor God mogen beleven en belijden? Of leven we er in onbekeerlijkheid langs heen?

Gods stem

Het ongeloof zegt dat God afwezig is, zo beschrijft Petrus. Later in het hoofdstuk komt hij daarop terug (2 Petr. 3:9 e.v.). God is niet afwezig, maar Hij wacht. In Zijn lankmoedigheid draagt Hij deze wereld en brengt Hij verloren mensen tot bekering. Door Zijn Geest werkt Hij het ware geloof. Zo bevestigt Hij de waarheid van Zijn Woord. De schepping is een groot wonder. Het geloof is nodig om dit in het juiste

licht te zien. 'Door het geloof verstaan wij dat de wereld door het woord Gods is toebereid'. (Hebr. 11:3a). 'Want Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er' (Ps. 33:9). De moderne mens denkt de schepping te kunnen verklaren met behulp van miljoenen jaren. Maar de Bijbel geeft een andere verklaring: de Goddelijke kracht waarmee de Heere spreekt. Dit is de kracht van Christus (Joh. 1:1-4). De stem in de schepping is dezelfde als de stem in de herschepping. Hebt u deze stem al gehoord? 'Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven' (Joh. 5:25). De Heere doet hen uitzien naar Jezus' komst: 'Dat is de stem mijns Liefsten, zie Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen!' (Hoogl. 2:8). Wie zo deze stem leert kennen, weet zeker dat God almachtig is. 'Zijn trouw en waarheid houdt haar kracht, tot in het laatste nageslacht' (Ps. 100:4 ber.). Zo overtuigt de Heere van de vastheid van de Bijbelse waarheid. ♦

Buigen wij werkelijk voor de God van het Woord?

► wordt vervolgd

Dordt en de volken

J.H.C. Kooijman, missioloog en toeruster bij Zending Gereformeerde Gemeenten

De Dordtse Leerregels zijn opgesteld om een dam op te werpen tegen arminiaanse invloeden die de zuiverheid van de gereformeerde leer bedreigden. Toch geven ze ook richting aan de opdracht het Evangelie onder alle volken te verkondigen.

► Het moderamen van de Generale Synode van de GJRP op Papoea (2022) onderschrijft van harte dat het 'licht der natuur' niet voldoende is om de zaligheid te beërven.

Bron: Fotoarchief ZGG.

Op het eerste gezicht lijken de Dordtse Leerregels (DL) zich vooral te richten op de uitverkiezing en de genadeleer. Bij nader inzien blijkt dat dit belijdenisgeschrift ook een belangrijke bijdrage levert aan de ontwikkeling van zendingstheologie binnen de gereformeerde traditie. Dat had onder meer te maken met een dispuut met de remonstranten over de vraag of 'het licht der natuur' tot bekering en zaligheid kan leiden.

Echo van de zendingsoopdracht

In paragraaf 2.5 horen we de echo van de zendingsoopdracht uit Mattheüs 28:19 en Lukas 24:47 duidelijk terug. De rijke belofte van het Evangelie moet 'zonder onderscheid (...) verkondigd en voorgesteld worden, aan alle volken en mensen tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn Evangelie zendt'. Dit wereldwijde perspectief wordt opnieuw zichtbaar in paragraaf 2.8. Gods verkiezing blijft niet beperkt tot

een bepaalde groep of een bepaald volk, maar Gods nieuwe verbond wordt bevestigd aan diegenen die verlost worden 'uit alle volken, stammen, geslachten en tongen'. Christus' dood, die het verbond bevestigt, 'is de enige en volmaakte offerande en genoegdoening voor de zonden; van oneindige kracht en waardigheid, overvloediglijk genoegzaam tot verzoening van de zonden der ganse wereld' (2.3).

Onverdiende genade

In hoofdstuk 3/4 komt een aangelegen thema aan de orde, dat ook in het zendingswerk vandaag de dag van belang is. Hoe zit het met de eeuwige staat van mensen die het Evangelie nooit hebben gehoord? Is het overgebleven 'licht der natuur' in hun ziel niet genoeg om tot bekering te komen en de zaligheid te beërven? Ook op dit punt spreekt Dordt duidelijke taal: 'Maar zó ver is het vandaar, dat de mens door dit licht der natuur zou kunnen komen tot de zaligmakende kennis van God, en zich tot Hem bekeren' (3/4.4).

Hoe komt het dan dat Gods Woord tot nu toe wel aan het ene volk en niet aan het andere volk is bekendgemaakt? Is het ene volk beter dan het andere? In hoofdstuk 1, verwerping der dwalingen artikel 9, wordt deze gedachte krachtig verworpen. De oorzaak van de verspreiding van het Evangelie ligt niet in de waardigheid van een volk, 'maar in Gods vrije welbehagen en de onverdiende liefde Gods'. Diegenen die het Evangelie wél horen, worden in hoofdstuk 3/4, paragraaf 7 gewaarschuwd voor hoogmoedige gedachten: 'waarom ook diegenen wien buiten, ja, tegen alle verdiensten zo groot een genade geschiedt, haar met een nederig en dankbaar hart moeten erkennen'. Dit geldt ook ons! De verkondiging van het Evangelie is geen verdienste van hen die het horen, maar een onverdiende genade van God.

Dordtse Synode

Dankzij de Acta van de Dordtse Synode krijgen we een interessant inzicht in de manier waarop de volken in de Dordtse Leerregels zijn terechtgekomen. In deze Acta wordt

het begrip 'de volken' veertien keer genoemd, waarvan tien keer door afgevaardigden uit Groot-Brittannië, Duitsland en Zwitserland. Dit suggereert dat de nadruk op 'de volken' vooral vanuit buitenlandse theologen werd ingebracht. De Britse afgevaardigden omschreven het Evangelie bijvoorbeeld als 'die blijde en heilzame tijding, die allen volkeren in den naam van Christus verkondigd moet worden'. In deze beschrijving komt niet alleen de reikwijdte van het Evangelie naar voren - 'alle volkeren' - maar ook de opdracht tot de verkondiging ervan: 'verkondigd moet worden'.

Tijdens de Dordtse Synode wordt gesproken over de vraag of de gereformeerde kerk in Nederland wel genoeg doet om de heidenvolken te bereiken met Gods Woord. Remonstrant Johannes Arnoldi zegt: 'Ware het zaak, dat wij zoo ijverden voor de eere Gods, als wij liefde tot goud hebben, wij zouden niet klagen, dat er zoo vele natiën van de kennis Christi ontbloot zijn'. De afgevaardigden uit Embden geven de gereformeerde kerk van Nederland het volgende mee: 'Eindelijk, het zijn onder de Gereformeerden voornamelijk de Nederlanders, die het goud van Indië, Brazilië, Peru en van andere volkeren zoeken (...) laten zij met hun exempel voorgaan, de zaligheid der Heidenen te zoeken, dewijl zij hun goud en schatten zoeken'.

Afgevaardigden uit Friesland hebben in het bijzonder oog gehad voor de reikwijdte van het heil. In een uitgebreide verhandeling brengen zij een opsomming van allerlei oudtestamentische beloften naar voren, waarin het heil voor de heidenvolken wordt toegezegd. De Friese afgevaardigden twijfelen er niet aan dat Christus' Kerk bestaat uit de uitverkorenen en gelovigen 'uit alle hoeken des ganschen aardbodems, uit alle geslacht, uit alle tong, volk en natie, dewelke eerst alhier zal geroepen worden tot Christus, en daarna vergaderd zal worden tot de bruiloft des Lams'. In Dordt had men oog voor het heil van alle volken! ♦

► wordt vervolgd

De borstlap van de hogepriester

ds. C.A. van Dieren, Uddel

Gij zult ook een borstlap des gerichts maken, van het allerkunstelijkste werk; gelijk het werk des efods zult gij hem maken: van goud, hemelsblauw en purper en scharlaken, en van fijn getweerd linnen zult gij hem maken.

Éxodus 28 vers 15

Nauwkeurig maakt de Heere aan Mozes bekend hoe de borstlap door Bezáleël gemaakt moet worden. De borstlap past precies bij de efod met de hemelsblauwe kleur, het scharlaken van het bloed, het koninklijke purper, het reinwitte, getweerde linnen en het goud. De dubbele lap dient als een soort tas. Daarin bergt Aäron de Urim en de Thummim op. Op de lap worden twaalf edelstenen vastgezet. Aan de hoeken van de bovenzijde zitten gouden ringen met gedraaide gouden ketentjes, die verbonden zijn met de gouden kasjes en de sardonystenen op de schouders van de hogepriester. Ook de onderzijde moet vastgezet worden. Dat gebeurt met hemelsblauwe snoeren aan de kunstiglijk geborduurde riem van de efod.

De twaalf edelstenen die de hogepriester op zijn hart draagt, zijn alle verschillend. Welke edelstenen het precies geweest zijn, is niet bekend, maar wel is zeker dat elk een eigen kleur, schoonheid en waarde had. Ze zijn in vier rijen van drie vastgelegd op de borstlap. Dat heeft betekenis. Vier is het getal van de windstreken van de aarde. Drie is het getal van de Godheid en Zijn volkomenheid. Twaalf is het getal van de uitverkoren Kerk in het Oude Testament. Daarom staat in Openbaring het getal vierentwintig, tweemaal twaalf. Dat is de Kerk van het oude en van het nieuwe verbond. Elk lid van die Kerk is bij name bekend en door God uitverkoren.

De borstlap met de edelstenen wijst op vastigheid. Aäron draagt het volk óp het hart, maar de grote Hogepriester

draagt Zijn Kerk in het hart. Dat ziet bijzonder op Christus' medelijdende, barmhartige, hogepriesterlijke hart. Wie zijn de leden van de Kerk? Allen die door de Vader aan Christus geschonken zijn. Elk in het bijzonder is onafscheidelijk, onverbrekkelijk en onveranderlijk aan Zijn hart verbonden. In de diepste en donkerste nachten en in de grootste stormen blijven ze daar onwrikbaar vastgesnoerd. Ziet u dat de grond van zaligheid niet in de oefeningen van het geloof en in het gevoel ligt? Die ligt alleen in de volmaaktheid en vastheid van Christus. Niet één gegevene zal ooit uit Zijn hart vallen.

Een bijzondere betekenis heeft het dat de borstlap op tweeërlei wijze aan de hogepriester verbonden is. Van boven zijn het de gouden ketentjes waarmee de Kerk aan Christus is vastgeketend. Dat is Gods verkiezend werk. Van onder zijn het de hemelsblauwe snoeren. Dat wijst op de wederbarende daad die door de Heilige Geest gewerkt wordt. Hoort u het? Bent u al uit de dood in het leven overgegaan? Het is het werk van Gods Geest om zondaren toe te brengen en in te lijven in Christus. De gouden ketentjes én de hemelsblauwe snoeren verenigen de zondaar met Hem.

Vragen:

1. *Waarom zijn er twaalf stenen op de borstlap vastgemaakt?*
2. *Waarop wijst de borstlap en wat is de betekenis?*
3. *Leg eens uit hoe dit alles te maken heeft met het verkiezend welbehagen.*

► wordt vervolgd

Uit toewijding aan God

ds. W. Silfhout, Veenendaal

De vorige keer hebben we gezien dat tussen de Joden en de andere volken onderscheid wordt gemaakt in de mate waarin aan de geboden van God moet worden voldaan. Voor de Joden gelden de 613 ge- en verboden (mitswot) en voor de andere volken de zeven Noachitische geboden.

Hebben deze Noachitische geboden nog wel betekenis voor ons als christenen uit de heidenen? Hebben wij naast de wet van de Tien Geboden nog een aanvulling nodig in de vorm van deze op zichzelf waardevolle wetten van Noach?

Levensheiliging

Israël voelt zich geroepen tot levensheiliging. Het moet de Goddelijke gerechtigheid op aarde bevorderen. Hoe doe je dat? Door het onderhouden en bestuderen van de Thora met de 613 ge- en verboden. Een verdienstelijk werk? Ja, het volk van Israël mag en moet zich alle dagen van het leven, met alles wat het in zich heeft, toewijden aan God. De nadruk ligt dus op de levensheiliging.

De rechtvaardiging van de goddeloze door het geloof in Christus is voor de Joden geen vraag- noch leerstuk. Volgens het Jodendom behoort ook de mens uit de volkeren, die zich vanuit

het geloof in God aan de Noachitische geboden houdt, tot de 'rechtvaardigen uit de volken', voor wie een plaats in de toekomstige wereld is bereid. Toch: één van de centrale thema's in de brieven van Paulus is de rechtvaardiging uit het geloof alleen, zonder de werken van de wet. We leren op grond van Gods Woord dat de levensheiliging verbonden is aan de rechtvaardigmaking en daarop volgt. God dankbaarheid bewijzen staat niet los van de verkregen verlossing, maar is een vrucht daarvan.

Dankbaarheid

Zouden dan de zeven Noachitische geboden niet heilzaam kunnen zijn als een regel der dankbaarheid? Het lijkt erop dat Paulus in 1 Korinthe 6:9-10 de Noachitische geboden aanhaalt: 'Of weet jij niet dat de onrechtvaardigen het Koninkrijk Gods niet zullen beërven? Dwaalt niet: noch hoereers, noch afgangdienaars, noch

overspelers, noch ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het Koninkrijk Gods beërven'. Hier vinden we een bepaalde overeenkomst met het Noachitische gebod tot het instellen van een rechtsstelsel en met de verboden tot: afgoderij, godslastering, incest, moord, roof, het eten van vlees van een levend dier. Het gaat hier wel om zaken omtrent de meest wezenlijke gebieden van het leven.

Om te weten hoe wij ons als christenen ten opzichte daarvan hebben te gedragen, hebben we deze Noachitische geboden echter niet nodig. Het opleggen daarvan heeft al gauw het gevaar van werkheiligheid in zich. De Heere heeft ons daarvoor de wet van de Tien Geboden gegeven. De beschrijving van wat de Heere van ons vraagt, is niet letterlijk in overeenstemming te brengen met de Noachitische geboden, maar de geestelijke betekenis van de wet omvat al die zaken die in de Noachitische geboden worden genoemd.

Werkheiligheid

Bestaat het gevaar van werkheiligheid dan niet? Zeker wel, werken zit in ons bloed. De mens zal altijd proberen om door de eisen van het werkverbond te doen, God te behagen. Maar geen vlees zal gerechtvaardigd worden door de werken der wet. Een Jood niet, al doet hij nog zo zijn best om de mitswot na te leven. Paulus schrijft daarover in Romeinen 9 dat Israël wel de wet der rechtvaardigheid zocht, maar niet tot die wet is gekomen, omdat zij die zochten niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet (Rom. 9:31, 32).

Ook een niet-Jood wordt niet door het onderhouden van de wet zalig, ook niet door het houden van de Noachitische geboden, maar door het geloof alleen in de gerechtigheid die Christus heeft aangebracht. Dan wordt de wet van de Tien Geboden een regel der dankbaarheid, vergezeld van de bede: 'Och, of wij Uw geboën volbrachten! Genâ, o hoogste Majesteit! Gun door 't geloof in Christus krachten, om die te doen uit dankbaarheid'. ♦

▶ Het volk van Israël mag en moet zich alle dagen van het leven toewijden aan God.

▶ slot

Allemaal noodgevallen?

P. Schalk, Veenendaal

Weet u hoeveel kinderen er per jaar in Nederland geboren worden? Dat zijn er ongeveer 180.000. En weet u hoeveel er niet geboren worden? De aantallen zijn schrikbarend.

Eerst nog maar even de feiten. De Wet afbreking zwangerschap laat er geen misverstand over bestaan. Iedere beslissing tot het afbreken van zwangerschap dient met zorgvuldigheid te worden genomen, en dan komt het: wordt alleen dan uitgevoerd indien de noodsituatie van de vrouw dat onontkoombaar maakt.

Noodsituatie

Juist dit punt is schrijnend als we naar de aantallen abortussen kijken. Want vele jaren achtereen lag het aantal abortussen in Nederland rond de 30.000 per jaar. Plotseling is daar echter een stijgende lijn in te zien. In 2022 werden er 35.606 mensenlevens afgebroken. En 2023 was in dat opzicht nog erger. Juist onlangs kwam het gruwelijke aantal van 39.332 abortussen naar buiten. Allemaal levens die geen enkele kans hadden, gebroken in de knop, weggemaaid door de nietsontziende aborteurs. Allemaal noodgevallen?

Mensenleven

Het is bijna onmogelijk om door de harde schil van de voorstanders van abortus heen te breken. Ooit zat ik met een aantal politici van allerlei snit aan tafel, en daar werd mij voor de voeten geworpen dat ik het wel eens zou zijn met 'mensen als Trump en Baudet', die abortuswetgeving proberen terug te draaien. Op dat moment koos ik voor een harde confrontatie door te vragen wat men ervan vond

dat je bijvoorbeeld in Canada mag aborteren tot de laatste dag vóór de bevalling. Verbijstering en verwarring was het gevolg. Ze geloofden het niet. Maar we waren wel plotseling bij de kern van de zaak: het ging over kinderen, over mensen, over mensenkinderen!

Bijzonder was wel dat één van hen mij de week daarna opzocht. Hij had het nog eens gecheckt in de wetgeving van Canada, en inderdaad, daar mag worden geaborteerd tot de laatste dag vóór de bevalling! Allemaal noodgevallen?

Burgers

Een paar jaar geleden werd een wet in de Eerste Kamer aanvaard waarin geregeld is dat kinderen die net na de geboorte zijn overleden

mogen worden ingeschreven in de burgerregistratie. Dat geldt ook voor kinderen die al in de moederschoot zijn overleden. Het onvoorstelbare verdriet, alleen te kennen door degenen die dat hebben meegemaakt, krijgt voor sommige ouders erkenning. Hun kindje krijgt een naam, het wordt ingeschreven, het bestaan wordt bevestigd.

Heel bewust is door mij gevraagd of dit dan ook geldt voor kinderen die geaborteerd worden. Het antwoord van de regering was bevestigend. En daarmee was een belangrijk feit erkend, namelijk dat we een ongeboren vrucht niet kunnen afdoen als een klompje cellen, maar dat het gaat om een mens. Immers, alleen burgers kunnen geregistreerd worden. En burgers, dat zijn toch mensen?

Week van het Leven

Wat is het een wonder als nieuw leven wordt verwacht, wordt gevoeld, wordt geboren. David beschrijft het in Psalm 139 wondermooi als hij God looft omdat hij 'als een borduursel gewrocht' is. Dat wonder van het leven is toch beschermwaardig. Daarom is het goed dat er een Week van het Leven is, waarin op allerlei manieren aandacht wordt gevraagd voor het geschenk van het leven. En daarbij gaat het om de Gever van het leven. Meer nog, we staan ook stil bij Hem Die gezegd heeft: Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven! ♦

▶ In Nederland werden in het jaar 2023 39.332 abortussen uitgevoerd

De werken van Zijn handen Bart van den Dikkenberg

uitg. De Banier; 464 blz., € 29,95

Iedere zondag wordt in onze gemeenten beleden: 'Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde'. Het geloof in de schepping in zes dagen staat echter ondertussen behoorlijk onder druk, ook in de gereformeerde gezindte. Diverse organisaties en kerkverbanden die in het verleden nadrukkelijk de historische werkelijkheid van Genesis 1 tot en met 3 hebben uitgedragen, buigen inmiddels voor de gangbare opvattingen in de natuurwetenschappen. De aarde zou door middel van evolutie zijn ontstaan en dit proces van evolutie zou dan geleid worden door de Schepper. Deze gedachte, die theïstische evolutie wordt genoemd, wordt uitgedragen via publicaties als "En de aarde bracht voort" (dr. Gijsbert van den Brink) en zelfs via een kinderboek ("Oer", door Corien Oranje).

Het is broodnodig dat er een Bijbels weerwoord klinkt tegen deze aantasting van het Bijbelse geloof in de Schepper, die door Zijn spreken hemel en aarde schiep. We mogen daarom blij zijn dat Bart van den Dikkenberg, wetenschapsjournalist bij het Reformatorisch Dagblad en ouderling in de Gereformeerde Gemeenten in Nederland, een kritisch commentaar heeft geschreven op de theïstische evolutie, onder de passende titel "De werken van Zijn handen".

Het boek van een kleine 500 pagina's valt in twee delen uiteen. In het eerste deel schrijft Van den Dikkenberg over allerlei natuurkundige, chemische en biologische aspecten rondom het thema 'schepping en evolutie'. We komen hierin onder andere hoofdstukken tegen over de oerknal, het maken van leven en de geologie. Ik voel me als predikant niet capabel om dit gedeelte van het boek te beoordelen op betrouwbaarheid, maar in het Voorwoord staat een overzicht van de wetenschappers die inhoudelijk hebben meegelezen.

Het tweede deel van het boek gaat over de theologische gevolgen van het accepteren

van de evolutietheorie. De schepping is geen losse steen in het bouwwerk van de theologie waar ongestraft aan gemorrelt kan worden. Heel duidelijk laat de auteur zien dat de theïstische evolutie onvermijdelijk leidt tot een ander Godsbeeld en mensbeeld. Ook verandert de visie op zonde en genade. Ik citeer van pagina 306: 'Als we de uniciteit van het menselijke ras als nageslacht van Adam ontkennen, dan functioneert ook de parallel tussen Adam (als hoofd van het werkverbond) en Christus (als Hoofd van het genadeverbond) niet. Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden (1 Kor. 15:22). Kortom, de leer van de theïstische evolutie ondermijnt de Bijbelse leer van de verzoening en maakt deze krachteloos. Het evolutiedenken blijkt in de praktijk een verwerping van het christendom'.

Het gaat dus niet om kleinigheden of randzaken die op het spel staan. Laten we ook wat betreft de scheppingsleer waakzaam zijn in onze gemeenten en op onze scholen. Biddend dat de Heere ons en onze jongeren bewaart bij de heldere Bijbelse boodschap van schepping en verlossing.

Dit is geen boek dat ieder gemeentelid zal aanspreken. Maar elk gemeentelid dat interesse heeft in de natuurwetenschappen móét dit boek gelezen hebben. Kerkenraden zouden kunnen overwegen om dit boek cadeau te doen aan studerende jongeren. Ook studentenverenigingen raden we aan om dit boek op de vereniging te bestuderen en te bespreken.

We zijn de auteur zeer erkentelijk dat hij de tijd heeft genomen om dit boek te schrijven. Er verschijnen in onze kring veel 'stichtelijke' boeken, maar de toerusting van gemeenteleden in de moderne tijd hebben we te lang en te veel laten liggen. Ook op dit gebied moeten we weer in de leer bij de Nadere Reformatoren, die nadrukkelijk de ontwikkelingen in de maatschappij volgden en van Bijbels commentaar voorzagen. Zou het niet waardevol en noodzakelijk zijn dat er ook boeken komen met een kritische beschouwing van andere vakgebieden, zoals bijvoorbeeld de menswetenschappen en de economische wetenschappen? Wie pakt deze handschoen op?

ds. P.J. de Raaf, Boskoop

Kerknieuws

BEROEPEN

BEDANKT

voor Middelburg-Centrum,
ds. L. van der Kuijl te Waarde;
voor Oosterland,
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

AANGEPASTE KERKDIENTST NIEUWE TONGE

Op zaterdag 30 november (14.30 uur) wordt in de kerk van de Geref. Gemeente te Nieuwe Tonge een aangepaste kerkdienst gehouden. Ds. H.A. van Zetten spreekt over Mattheüs 14 vers 22-33. 'Jezus redt in de storm op zee'. Iedereen is hartelijk welkom.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOUDA 4 OKTOBER 2024

Ds. H. Brons opent namens de roepende kerk van Naaldwijk de vergadering. Hij memoreert vervolgens verschillende gebeurtenissen in de gemeenten. Ouderling P.A. van Bokhoven overleed op 8 augustus 2024. Hij diende de gemeente van Delft ruim 45 jaar. Daarnaast diende hij de classis als eerste

scriba gedurende enkele jaren.

De twaalf gemeenten zijn wettig vertegenwoordigd door vier predikanten en twintig ouderlingen. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses ds. C. Hogchem; assessoren ds. P.J. de Raaf en ds. J.B. Zippro; quaestor ouderling G. Oosterom en scriba oud. M.J.W. Hoek.

De notulen van de classisvergadering van 9 februari 2024 en het verslag van de commissie van ingaande en uitgaande predikanten van 14 juni 2024 worden vastgesteld en getekend. Het jaarverslag Commissie Aangepaste Catechisatie 2023-2024 wordt kort besproken. Het Jaarverslag, en met name de financiële paragraaf, van de Classicale Evangelisatie Commissie (CEC) vraagt brede bespreking. De zondagse diensten worden goed bezocht. Het werk van de evangelist wordt gezegend. De praktijk leert echter dat de CEC niet financieel onafhankelijk is of zal kunnen worden. De begroting is niet rond te krijgen. Het Deputaatschap staat weliswaar garant, maar de bodem van de kas is wel bereikt.

Het Deputaatschap heeft ook zorgen heeft over de financiële situatie. Als het CEC een beroep doet op de garantstelling zullen daaraan voorwaarden worden verbonden. Gedacht wordt ook aan de steun van een andere classis. Advies is te zorgen voor een sluitende begroting. Mogelijk dat de bijdrage per lid en dooplid omhoog moet. Voorgesteld wordt om een uitsplitsing van de kerkelijke en diaconale kosten te maken zodat ook de diaconieën om een bijdrage kan worden gevraagd. De preses stelt voor dat de CEC de gemeenten aanschrijft voor een extra gift. De CEC zal rapporteren aan de volgende vergadering van de classis.

De preses verzoekt ouderling A.G. Bregman van de roepende kerk om te eindigen, waarna de preses de vergadering sluit.

M.J.W. Hoek, scriba

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 30 en 287: het e-mailadres van ds. A.A. Brugge is met ingang van heden: bruggeaa@outlook.com

Berichten

JONGERENAVOND IN MIDDELHARNIS

Op vrijdag 22 november (19.30 uur) is er een regionale jongerenavond in de kerk van de Geref. Gemeente te Middelharnis. Ds. W.J. Karels spreekt over 'De spoorweg naar de hemel'. Na de pauze volgt de vragenbeantwoording. Jongeren en belangstellenden zijn welkom.

ONDERNEMERSAVOND CLASSIS DORDRECHT

De stichting Evangelisatie Vrienden Classis Dordrecht belegt op donderdag 28 november (19.30 uur) een ondernemersbijeenkomst over het thema

'Duurzaamheid in de scheepvaart'.

Locatie: De Waal Machinefabriek en Scheepstechniek te Werkendam (Biesboschhaven-Noord 4). Graag aannemen via www.evcdordt.nl

BIJEENKOMST NAAMLOOS VERDRIET

Op vrijdag 22 november (19.30 uur) houdt Naamloos verdriet (reform. vereniging voor ouders van wie een kind is overleden) een bijeenkomst in het gebouw van de Gomarus scholengemeenschap, Hoefslag 11 te Gorinchem. Het thema is 'Hoe vervlecht je rouw met leven'. Jongeren worden namens de

jongerenafdeling van Naamloos verdriet ook uitgenodigd. Na de pauze zullen zij met elkaar in gesprek gaan.

PRESENTATIE ORGEL YERSEKE

Op zaterdag 23 november (14.00-16.00 uur) wordt een presentatie gehouden van het orgel in de nieuwe kerk van de Geref. Gemeente te Yerseke. Het vernieuwde en uitgebreide kerkorgel wordt bespeeld door Harm Hoeve en orgelmaker Boogaard uit Rijssen zal iets over het instrument vertellen. Er is ook samenzang (met bovenstem). Iedereen is welkom.

VERKOPINGEN

Ede - Op vrijdag 22 november (15.30-20.30 uur) wordt in de Petrakerk te Ede (Lunterseweg 25) een winterfair gehouden.

Rijssen - Op vrijdag 22 november (16.00-22.00 uur) en zaterdag 23 november (10.00-15.00 uur) is er in Rijssen een winterfair met buitenactiviteiten (rit in een brandweerauto, pijl en boog schieten, lasergamen). De opbrengst is voor Zorgboerderij de Borkeld en Siloah. Locatie: Heliumstraat 12. Meer informatie:

www.winterfairrijssen.nl

Vlaardingen - De vrouwenvereniging te Vlaardingen houdt op zaterdag 23 november (10.00-14.00 uur) een verkoping ten bate van zending, vakantie-weeken voor mensen met een beperking en Noodhulp Israël. Locatie: Sionkerk, Westnieuwland 56.

MUZIEKAVONDEN

Aalst - Kerk Geref. Gemeente, vr. 22 nov., 19.30 uur, samenzangavond m.m.v. bovenstemgroep Bommelaarwaard, organisten: Corné, Marius

en Peter van Horssen; opening oud. G.W. van Horssen, meditatie en sluiting ds. C. Sonneveld; collecte voor kerkverbouwing.

Doetinchem - Catharinakerk, Simonsplein 25, zat. 23 nov., 20.00 uur, jubileumconcert chr. gem. koor Halleluja (koor van de Geref. Gemeente), Marcel van de Ketterij, orgel; kaartverkoop: www.halleluja-doetinchem.nl

Gouda - Kerk Geref. Gemeente, Nieuwe Gouwe Oostzijde, vr. 22 nov., 20.00 uur, orgelconcert door Gert van Hoef met samenzang.

Kerkdiensten

ZONDAG 17 NOVEMBER 2024

Aagtekerke 9.30 uur ds. M. Boersma en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 15.30 uur ds. G. Pater; **Aalst** 14.30 uur ds. J. van Laar; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. R.T. Michielse; **Alphen aan den Rijn** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P. Mulder; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 18.00 uur ds. M. Joosse; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 15.00 uur ds. H. Brons; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Borssele** 9.30 en 18.00 uur stud. J. Kroon; **Boskoop** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 10.00 en 18.00 uur ds. J. van Laar;

Burgh-Haamstede 15.00 uur stud. W. de Jong; **Capelle aan den IJssel-West** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 10.00 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Den Haag-Scheveningen** 10.00 en 15.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Deventer** 14.30 uur ds. J. Beens; **Dinteloord** 10.00 en 14.30 uur stud. K.L. Blok; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 15.00 uur ds. H. van der Heiden; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eispeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes**

18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Gorinchem** (locatie: Hoefslag 11, Gorinchem) 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Gouda** 15.00 uur ds. C. Hogchem; **Goudswaard** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **'s-Gravenpolder** 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Groningen** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 10.00 uur ds. C. Harinck en 14.30 uur stud. J. Kroon; **Hoofddorp** 18.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Hoogeveen** 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Houten** 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 15.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Kapelle-Biezeling** 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. S. Maljaars; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 17.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 15.00 uur ds. M. Blok; **Kortgene** 14.00 uur ds. G.J. Baan; **Krabbendijke** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G. van Manen; **Lisse** 10.00 en

De zonde heerst niet in de gelovige als een koning, maar ze woont in hem als een gehate gast.

- R.M. MCCHEYNE -

16.00 uur ds. M. Joose; **Meeuwen** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Middelburg-Centrum** 14.00 uur ds. M. Karens en 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Middelburg-Zuid** 9.30 uur ds. A.P. Baaijens en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Mijdrecht** 15.30 uur ds. A.A. Brugge; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 19.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 14.00 uur ds. B. Labee; **Nieuwe-Tonge** 18.00 uur stud. K.L. Blok; **Nieuwer Ter Aa** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. W. Harinck; **Nijkerk** 9.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen en 18.30 uur ds. F. Mulder; **Nisse** 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Oostburg** 19.00 uur ds. M. Boersma; **Oosterland** 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Oostkapelle** 9.30 en 16.00 uur ds. B. Labee; **Oostvoorne** 16.00 uur ds. J.W. Verweij; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Oude-Tonge** 10.00 en 18.00 uur stud. W. de Jong; **Oudemirdum** 9.30 en 14.30 uur ds. A. Schreuder; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Poortvliet** 14.30 uur ds. K. Boeder; **Puttershoek** 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rhenen** 10.00 uur ds. F. Mulder en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 9.30 en 14.00 uur stud. D. de Jong; **Rotterdam-Alexanderpolder** 16.00 uur ds. W. Harinck; **Rotterdam-Centrum** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Soest** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Spijkenisse** 14.15 uur ds. J.M. Evers; **Sprang-Capelle** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 15.00

uur ds. A.P. Baaijens; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 15.00 uur ds. P.C. Vlot; **Waarde** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; **Werkendam** 10.00 uur ds. J.W. Verweij en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 (H.A.), 14.30 en 18.30 uur ds. A.E. Brijder; **Wierden-Aadorp** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Wolphaartsdijk** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 18.30 uur ds. A. Schot; **Zoetermeer** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 9.30 en 19.00 uur ds. G. Beens.

DINSDAG 19 NOVEMBER 2024

Drachten 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Hoofddorp** 19.45 uur ds. A.A. Brugge; **Oosterland** 19.30 uur (Evangelisatiedienst) ds. M. Joose.

WOENSDAG 20 NOVEMBER 2024

Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; **De Valk-Wekerom** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Dordrecht** 19.45 uur ds. W.A. Zondag; **Elspeet** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Gorinchem** (locatie: Hoefslag 11, Gorinchem) 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Gouda** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Kesteren** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 19.30 uur stud. W. de Jong; **Meeuwen** 19.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. G. Pater; **Nunspeet** 19.30 uur ds. A. Schot; **Oud-Beijerland** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Poederloijen** 19.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Poortvliet** (Dankdag) 10.00, 14.30 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; **Ridderkerk** 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 19.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rotterdam-Alexanderpolder** 19.30 uur ds. M. Karens; **Rotterdam-Centrum** 19.45 uur ds. G.J. van Aalst; **Scherpenisse** (Dankdag) 9.30 en 18.30

uur ds. M. Blok en 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Scherpenzeel** 19.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** (Dankdag) 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok en 14.30 uur ds. M. Karens; **Sint Philipsland** (Dankdag) 14.30 uur ds. M. Blok en 19.00 uur ds. J.J. Tanis; **Sprang-Capelle** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Stolwijk** 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Tholen** (Dankdag) 10.00 en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg en 14.30 uur ds. J.J. Tanis; **Wageningen** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Werkendam** 19.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Zeist** 19.30 uur ds. W. Mouw.

DONDERDAG 21 NOVEMBER 2024

Aalburg 19.30 uur ds. A. Schot; **Bodegraven** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Capelle aan den IJssel-West** 19.45 uur ds. J.M.D. de Heer; **Dinteloord** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Genemuiden** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Kootwijkerbroek** 19.30 uur ds. G. Beens; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. A.A. Brugge; **Nieuwer Ter Aa** 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Zwolle** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

VRIJDAG 22 NOVEMBER 2024

Kootwijkerbroek 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

ZONDAG 17 NOVEMBER 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 (Dankdag) en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

PRESENTATIE ORGEL

Gereformeerde Gemeente
Yerseke (Steeweg 37)
D.V. zaterdag 23 november
14.00 - 16.00 uur
Organist: Harm Hoeve
Programma: Koraalbewerkingen/
Literatuur/Samenzang (met bovenstem)
Toegang vrij!

Nieuw! Christus verhoogd,

Ds. C. Harinck. Prekenbundel n.a.v.
60-jarig ambtsjubileum. Opbrengst
mede t.b.v. Evangelisatie Merksem.
www.ramshoorn.nl

BIJ ONS IS VERSCHENEN:

Ds. A. Verschuure:
**Al de rechten van Uw mond -
anderen aangeprezen, deel 2.**
Preken rondom de lijdensweken,
Goede Vrijdag, dankdag enz.
€ 23,50
Ook deel 1 nog leverbaar.

W. Visser:
**Wandelen en handelen
met Hem**
€ 16,90
Gemakkelijk leesbaar boek
voor jongeren, o.a. (belijdenis)
catechisanten.

D.V. eind november verschijnt:
De HEERE is goed
prekenbundel van
ds. A.H. Verhoef.

Wordt weer herdrukt:
Ds. J. de Kok:
.... dit onderwijs ontvang'
deel 1 (eind november).

Uitgaven van:

Drukkerij & Boekhandel Van Velzen

Drukkerij:
Zuidweg 19 - Krabbendijke
Boekhandel:
Dorpsstraat 83 - Krabbendijke
Tel. 0113 - 506173 / 501402
www.velzenbv.nl - ljmeeuwsen@velzenbv.nl

Op D.V. 10/13 februari en in maart 2025 reizen naar GAMBIA.

Naast de kennismaking met het land
staat ook in de reis heel centraal het
evangelisatiewerk van Arnest en Andrea
Jassey. Wij hopen hen te bezoeken en
zondags de kerkdiensten mee te maken.
Een hele afwisselende reis. Interesse?
Telefoon 0621288775 (Dick Beunder)
of email: dbeunder@solcon.nl

Te huur 8-persoons vakantiewoning
in Nunspeet op park direct aan het
Veluwemeer. Zondagsrust. Wasmachine.
www.veluwemeervakantiehuis.nl

URGENT: Mede als gevolg van
gewijzigde belastingwetgeving moeten
we afscheid nemen van onze ZZP-
ers. Hiervoor zijn we op zoek naar
**begeleiders in de regio Kesteren/
Opheusden/Achterberg/
Oud-Vossemeer.** Werktijden en omvang
dienstverband in overleg te bepalen.
Neem contact op met onze recruiter
Mirjam Hardeman (06 39 36 75 89).
Voor meer info kijk op
www.werkenbijdeschutse.nl

Barneveldse Begrafenis Vereniging

*voor een waardige,
eenvoudige verzorging
van begrafenissen
in Barneveld en omstreken*

**Begrafenisverzorger
G.M. (Gerard) van Lagen**

0342 - 783 000

*Dag en nacht bereikbaar
en beschikbaar*

www.BBVer.nl

D.V. 23 november 2024
**Koor- en samenzangavond in de Oude
Kerk van Hardinxveld-Giessendam
(Peulenstraat 234)**
Damesensemble Yersuha o.l.v.
Rianne Vogelaar
Orgel: Huig van der Knijff
Piano: Arjan Wouters
Soliste: Noortje Colijn
Tickets via www.naarhetconcert.nl

**Reformatische Psychologenpraktijk
Nederland** biedt identiteit bewuste
behandeling en begeleiding aan volwassenen,
jongeren en kinderen met psychosociale en
psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.
Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

DE KOSTUUMSPECIALIST

De grootste in ambtskostuums, zakelijke (maat)pakken
én trouwkostuums. We adviseren u graag persoonlijk
(desgewenst op afspraak), van harte welkom!

Bergambacht | Veenendaal | [f](https://www.facebook.com/speksnijder) [i](https://www.instagram.com/speksnijder) [p](https://www.pinterest.com/speksnijder) [in](https://www.linkedin.com/company/speksnijder) speksnijder.nl

SPEKSNIJDER
mode met aandacht

Gezocht: zelfst. woonruimte omgeving Veenendaal. Woonruimte2025@gmail.com

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Psalmzangavond - psalmen van Datheen
GGiN Gouda-Stationsplein
D.V. vrijdag 29 november 2024
Meditatie: ds. J.A. Weststrate
Vertelling over Jan Arentsz.,
de biddende hageprediker van Alkmaar,
door dhr. N. Verdouw
Organist: Martin Weststrate
Aanvang 19.30 uur
Diverse verkooptafels ten bate van
Stichting Adullam en De Schutse

Jong stel zoekt een huis ivm trouwplannen. Vraagprijs tot **max. 350.000**, omgeving Boskoop. Graag bellen of appen naar **0621834131**.

Begrafenisonderneming
Treur

tel. 030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernemingtreur.nl
begrafenisondernemingtreur.nl

Spaanse
Evangelische
Zending

ZENDINGSMIDDAG
D.V. 23 november 2024

MET SPREKERS UIT CUBA:

- DS. H. BERMÚDEZ
- DS. J.C. SAMÓN

14.00-16.30 uur

Buitendams 205, Hardinxveld-Giessendam
www.sez.st/zendingsmiddag

Waarom Paul Roescher?
Wij geven u twaalf redenen! **2**

Europa's grootste keus

Braziliaans eiken Keuken compleet zoals opgesteld en inclusief getoonde 3 apparaten.

Kraakprijs! 1564,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17.500 m2 in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

**“Lijden verandert in geluk
en tranen in diamanten,
zoals de zonnestralen dauw
in parels veranderen”**

James Hudson Taylor

Vraag ons magazine
aan over de vervolgde
kerk in Zuid-Azië

Hudson Taylor
Verbonden in belijden

MARIA HOEVE
VERBODEN

**Nieuw in de
Alblasserwaard!**

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030
WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

**BOEKHANDEL
VAN DER BOOM**
Voorstraat 41
3245 BG Sommelsdijk
Tel.: 0187 482614
www.boekhandelvanderboom.nl

de Verrassing
samen vakantie vieren

Wanneer zien we u op Texel?

Bel of app met ons:
(0222) 31 89 06 www.deverrassing.nl

Genieten van Hollandse gastvrijheid in een Duitse sfeer

Ons hotel beschikt over hotelkamers voor 2 personen tot volledige ingerichte appartementen tot 7 personen. Kom naar het mooiste plekje in het Sauerland.

Landhaus FORRA
Tel.: +49 2975228

Heeft u iets te vieren?
Informeert u naar de mogelijkheden

www.landhausforra.com

Word ook de baas over jouw stress en onrust!
Heb jij genoeg van onrust, stress, spanning, gejaagdheid, angst, paniek en somberheid?
En ben jij op zoek naar ontspanning, rust in je hoofd en weer lekker in je vel zitten?
Neem dan contact met mij op!

Albert van den Berge
Mét garantie op resultaat!

www.stressenonrustdebaas.nl
tel. 06-25081102

Doorlopend ruime collectie: Nieuwe en Gebruikte Orgels op voorraad.

Bezoek onze ruime showroom op afspraak.
Bel 06 - 15 295 240

Orgelcentrum Het Binnenveld
Friesesteeg 56, Rhenen, tel. 0317-612010
www.orgelcentrum.nl

WIL JIJ OOK BREKEN MET JE VERSLAVING?

Addisa
safety for addicts

Wacht niet langer!

Er is hulp voor jou en jouw naaste(n).
Met oog en hart voor identiteit.

085 - 06 01 964
www.addisa.nl

**Praktijk
den Uijl**

✓ HULPVERLENING

✓ COACHING

✓ TRAINING

✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 06 34 13 30 13 E info@praktijkdenuijl.nl

I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal (gedeeltelijk) vergoed door ziektekostenverzekeraars

ACTIVITEITEN _____

Zelfredzaamheid en Parkinson

Voor mantelzorgers van mensen met de ziekte van Parkinson

Donderdag 21 november - 19.30 uur | Ridderkerk | Elise Reijers

Eenzaamheid

Voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel en hun mantelzorgers

Zaterdag 23 november - 10.00 uur | Geldermalsen | ds. P. Mulder

Leven met autisme in een wereld zonder autisme

Voor volwassenen vanaf 25 jaar met autisme en een (boven) gemiddelde intelligentie

Zaterdag 23 november - 10.00 uur | Woerden | Lea van Viegen

Autisme en autorijden

Voor jongeren tussen de 16 en 25 jaar met autisme en een (boven)gemiddelde intelligentie

Zaterdag 7 december - 10.30 uur | Woerden | Ad van der Vlist

Helpende Handen adviseert en ondersteunt mensen met een beperking en hun naasten in hun zoektocht naar zorg of ondersteuning die aansluit op de hulpvraag. Wat kunnen we voor jou betekenen?

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl
www.helpendehanden.nl

**RIJSSEN, tijdelijk t.h. vrijstaande
gemeub. woonruimte.** V.a. 14 -12- '24.
1 à 2 pers. Tel. 0548-513269

Masculine Herbal Complex van NeoLife
Kruidentablet voor mannen:
voor een goede gemoedstoestand -
bij innerlijke onrust - voor het behoud
van een goede prostaatfunctie
Nov.-aanb. | Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

 **begravenisverzorging
Den Hollander**

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u
gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

 **Bureau
Mark.**

**Luisteren,
met oog voor elkaar.**

Psychosociaal therapeut
mark@bureaumarck.nl +31 (0)6 53 29 69 57
bureaumarck.nl

**Helpt u
Oscar
sleutelen?**

 Stephanos
www.stephanos.nl

Doneer
**4 kinder-
bijbels** voor
€ 25

Automonteur, dat is waar de 7-jarige Oscar
van droomt. Soms ziet hij zichzelf al onder
de motorkap van een auto sleutelen. Helaas
zijn de ouders van Oscar overleden. **Voor
de toekomst van weeskinderen als Oscar is
christelijk onderwijs onmisbaar.**

Dankzij uw gift krijgen zij onderwijs, horen
ze over de Heere Jezus, en hebben ze een
toekomst. Misschien wel als automonteur...

Uw gift is welkom op
NL74 RABO 0335 3074 50,
met de QR code of via
stephanos.nl/ikhelpt

of sponsor
een kind
voor € 22,50
per maand

 ANBI

**kom werken bij
driestar-wartburg!**

**Kijk voor vacatures
voor docent of onder-
wijsondersteunend-
personeel op werkenbij.
driestarwartburg.nl**

 **scholengroep
driestar - wartburg**

**Heb jij hart
voor het kind?**

Wij zoeken collega's:

**Orthopedagoog(-generalist)
of (gz-)psycholoog *dringende oproep**
WO | Min. 16 uur p/w | Flexibele werkplek en -tijden

Ambulant hulpverlener regio Zwolle/Veluwe en Zeeland
HBO | Min. 16 uur p/w | Flexibele werkplek en -tijden

Adviseur bestuur en management
WO / HBO | 24 - 38 uur | Flexibele werkplek en -tijden

Onderwijsadviseur
WO / HBO | 24 - 38 uur | Flexibele werkplek en -tijden

 koc
met hart voor het kind

Scan voor
meer info

**Zorg jij samen
met je collega's,
cliënten en hun
netwerk voor
verbinding?**

werkenbijeleos.nl

 eleos
verbinding in de zorg

*Begravenisonderneming
de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

Op vakantie naar Canada? Kijk op
www.CanadianHolidayRentals.ca voor
accommodaties en autoverhuur.

Er even tussenuit? Hartelijk welkom bij
B&B No35 in ELSPEET
www.bb35elspeet.nl / 0633010623

**Bouwt u
mee aan
onze
school?**

**Ds. J. Fraanjeschool
De Vesting**

**Wij zoeken voor ons
bovenbouwteam een
TEAMLEIDER**
iets voor jou?

Neem dan contact op met Berry van Wamel
voor meer informatie:
06-40607473 / rvanwamel@fraanjeschool.nl
Kijk op www.fraanjeschool.nl of kom langs in Barneveld!

**VAN DER WILT
RAAMDECORATIE**

**UW ADVISEUR
AAN HUIS**

06 - 36 29 43 14
wiltraamdecoratie.nl

De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

**Gevraagd:
Lid Raad van Toezicht
(financieel profiel)**

De RvT houdt toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken binnen De Vluchtheuvel en speelt een belangrijke rol in de bewaking van onze missie, de strategische doelstellingen en de kwaliteit van de dienstverlening. De leiding van de organisatie ligt bij de bestuurder. De RvT biedt gevraagd en ongevraagd advies aan de bestuurder en heeft de taak om onafhankelijk, kritisch en betrokken te functioneren.

www.stichtingdevluchtheuvel.nl/vacatures

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

**Bijdragen van medewerkers, boeken
ter recensie en vragen voor de rubriek
'Vraag en antwoord' naar:**

ds. B. Labee
Kerkeplein 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

**Advertenties en familieberichten
aan Verloop drukkerij:**

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór
de week van verschijning aangeleverd te
zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-
morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:

Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)

De Saambinder: www.desaambinder.nl

Adviesplein gemeente en gezin:

www.gemeentengezin.nl

Studenten: www.studentengergem.nl

Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten
en advertenties zonder overleg aan te passen,
in te korten of zonder opgave van reden niet
te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

24

Een dominee in de gevangenis

De dominee vertelt over vroeger

In het catechisatielokaal steekt Karel z'n vinger op. Hij woont nog maar pas in Benthuizen. 'Vertel het eens, jongen, wat wil je vragen', klinkt de vriendelijke stem van dominee Ledeboer. 'Dominee, in ons vorige dorp gebruikten we het vragenboekje van ds. Hellenbroek. De dominee daar zei dat het vragenboekje van ds. Egeling niet goed is. 'Mag ik dat boekje eens bekijken?' vraagt ds. Ledeboer benieuwd. Als het beter is, gaan we dat zeker gebruiken!' Dominee kijkt het boekje even in en zegt: 'Dankjewel, ik zal het thuis nog eens goed bekijken.'

Even is net of de dominee ergens over nadent. Dan zegt hij ontroerd: 'Kinderen, ik ben ook jong geweest. Wat is het moeilijk om jong te zijn. Dan zijn er zoveel verleidingen. Ik kan me nog goed herinneren dat er in mijn leven, toen ik een kleine jongen was, een zonde was die mijn hele leven beheerste. Ik durfde mijn ouders niet te vragen óf het zonde was. En weet je waarom ik dat jullie nu vertel? Luister goed: als je twijfelt of iets zonde is, dan is het zonde. En als je niet aan je vader of moeder durft te vragen of het zonde is, geloof me, dan is het zonde. Vergeet dat nooit!' Ongemerkt is de catechisatieles alweer ten einde. 'Wat is de tijd snel om', zucht dominee Ledeboer terwijl hij op de klok kijkt. 'Laten we met elkaar nog maar een versje zingen. Psalm 25 vers 2: 'HEER', ai maak mij Uwe wegen, door Uw Woord en Geest bekend.' Dat versje zing ik haast elke morgen, kinderen, vóór ik aan mijn werk begin.'

Zwijgend gaan de jongens even later naar huis. Ze hebben veel om over na te denken. Dat de dominee dat allemaal vertelde! Hij is als kind dus ook niet altijd even braaf geweest. En hij is nu zo ernstig... Sommigen vinden hem zelfs te streng. Maar toch... toch voelen ze dat de dominee veel van hen houdt! ♦

vervolgverhaal | J. Kranendonk - Gijssen - uitg. Den Hertog

Vechten mag!

Ze rollen over de grond.
Ze slaan en schoppen erop los.
De juf komt!

Niet veel later staan ze tegenover elkaar. Scheve kleren, rode hoofden, tranen in de ogen. 'Waren jullie aan het vechten?' Twee kleine knikjes. 'Ga maar naar binnen, dan gaan we er straks over praten'.

Daar zitten ze. Het is niet de eerste keer dat ze gevochten hebben en ze weten ook al wel wat de juf gaat zeggen. 'Vechten mag niet!' Maar, horen ze dat goed? De juf zegt: 'Jongens, vechten mag!' Wat zegt ze nu? Twee verbaasde gezichten. 'Ja, echt, vechten mag! Weet je tegen wie je mag en moet vechten?' De jongens kijken verbaasd.

'Je moet vechten tegen de duivel, want de duivel doet er alles aan om jou bij de Heere vandaan te houden. Hoe minder je bezig bent met de Heere, des te beter hij het vindt. Vecht! Met gevouwen handen'.

Jij moet ook vechten, tegen de wereld. De wereld zegt: 'Doe maar net als wij. Praat mee over sport, muziek, games, films. Kleed je zoals wij!' Vecht! Met je doop! Jij bent niet hetzelfde als de wereld. Jij bent, als je gedoopt bent, door God apart gezet!

Je moet vechten tegen jezelf. Heb je geen zin om te bidden, om naar de kerk te gaan, om de Bijbel te lezen? Ben je de hele dag druk met: ik wil..., ik zal..., ik ben..., ik doe...? Vecht! Pak het zwaard van Gods Woord op en lees het! De Heere gebruikte het Zelf ook toen Hij met de duivel streed: 'Daar staat geschreven!'

Elke dag vechten! Niet met je vriendje, maar tegen de duivel, de wereld en jezelf. Wie wint er? 'Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem Die ons liefgehad heeft' (Romeinen 8:37). ♦

Leestip: 1 Timotheüs 6:11-16

M. Snellen-Nijsink, Veenendaal

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Gelijk als met Zijn hand

Het huwelijksformulier spreekt vrij 'passief' over het huwelijk. Maar in bijvoorbeeld veel openbare gebeden klinkt het echt anders. Hoe moeten we hierover spreken?

Gods hand

Ons rijke huwelijksformulier spreekt inderdaad over Gods hand bij de echtelijke verbinding van man en vrouw. Na de bekende geschiedenis uit Genesis 2 te hebben verhaald, lezen we in dit formulier twee heldere conclusies: 'Daarom zult gij ook niet twijfelen, of de huwelijke staat behaagt aan God den Heere; overmits Hij Adam zijn huisvrouw geschapen, Zelf toegebracht, en hem tot een huisvrouw gegeven heeft; daarmede betuigende dat Hij nog heden ten dage aan een iegelijk zijn huisvrouw gelijk als met Zijn hand toebrenget. Daarom heeft ook de Heere Jezus Christus dien zo hoog geëerd, met Zijn tegenwoordigheid, giften en wondertekenen te Kana in Galiléa, om daarmede te betuigen dat de huwelijke staat behoort eerbaar gehouden te worden bij allen, en dat Hij den getrouwden Zijn hulp en bijstand altijd wil bewijzen, ook wanneer men zulks allerminst verwacht'.

God heeft het huwelijk uitgedacht en ook na de zondeval is het een geoorloofde en goede zaak. De eerste vrouw, Manninne of Eva, is door de Heere geschapen, gebracht bij Adam en gegeven tot echtgenote. Elk huwelijk daarna komt onder Gods bestuur tot stand. Nog altijd is het Gods hand, al zal duidelijk zijn dat het lang niet altijd in Gods gunst is. Ook onder Zijn toelating komen veel huwelijken tot stand. De wijze waarop David 'zijn' Bathséba tot zich nam is zo anders dan de weg van Rebekka tot Izak of de weg van Boaz naar Ruth. Na de zondeval is niet alleen de heilige huwelijke staat besmeurd door de zonde, maar ook de weg daar naar toe. Wat is het een wonder als man en vrouw elkaar, biddend om Gods zegen, mogen leren kennen en als de vruchten in verkeringstijd en na de huwelijksluiting

laten zien waar het ons om te doen is.

Mensenhand

De vraagsteller meent soms in openbare gebeden een andere klank te beluisteren. Als er gebeden wordt voor 'hen die niet tot een huwelijk zijn gekomen', lijkt het alsof meer de actieve daad van de mens centraal staat. In plaats van de nadruk op Gods hand die samenbrengt, klinkt daarin de menselijke kant en hand door. Mijn stellige indruk is dat deze uitdrukking niet zo bedoeld is! Al mag er wat mij betreft ook 'gewoon' gebeden worden voor 'sommigen die ongehuwd zijn en die dat als moeilijk ervaren', deze woorden willen hetzelfde zeggen.

Onder de ongehuwden zijn er voor wie het een bewuste keus is. Het ongehuwd zijn van de apostel Paulus is - menselijker wijze gesproken - tot rijke zegen geweest voor Gods Kerk. Zijn zwerftocht op aarde, bijzonder tijdens de zendingsreizen, zou als gehuwde man vrijwel onmogelijk zijn geweest. Anderen worstelen met hun geaardheid/gerichtheid die de weg tot een huwelijk afsluit. In Gods voorzienig beleid kan het ook zijn dat er om andere redenen géén huwelijk wordt gesloten. Gods leiding in het leven was anders, al liggen er op de levensweg verlangens, tranen en gebeden. Wat een wonder als we mogen buigen en ook in deze dingen eenvoudig mogen vragen: 'HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden' (Psalm 25:4).

Ten slotte, lezer(es), het grootste wonder is niet een aardse levensgezel van de Heere te ontvangen maar verbonden te zijn aan dé Bruidegom, Jezus Christus. ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.